

indtræffe, at Sligt skulde ske, kan jeg derimod ikke være enig med den sidste ærede Taler i den Fremgangsmaade, han vilde give den ærede Finantsminister Anvisning paa, nemlig at ordne en saadan Sag administrativt. Hvorvidt det mulig kunde lade sig gjøre, uden at støde an mod Reglerne i slige Tilfælde, skal jeg lade være usagt, men det forekommer mig, at det vilde tage sig mindre heldigt ud, efter at Lovforslaget først er fremsat for Rigsdagen, og hvis et saadant Lovforslag af denne eller hin Grund møder Modstand, at saa den høie Regjering paa egen Haand ordner Sagen. Det har for mig nogen Betænkelighed, i hvert Fald støder det an mod de Tøseher, som bemægtige sig mig i saa Henseende. Jeg kan derfor, som sagt, ikke Andet end tillade mig en Indsigelse mod den Fremgangsmaade, som den sidste ærede Taler vilde anfæ for at være heldig i et vist Tilfælde.

Oyenhøll: Det er saa sjældent, at jeg kan glæde mig ved en fuldstændig Tilslutning i Sagens Realitet som denne Gang hos den ærede sidste Taler, og den accepterer jeg, idet jeg deri ser et Haab for dette lille foreliggende Lovforslag; men jeg tror ikke, at det kan bebreides mig, at jeg opfordrede den høitærede Minister til at se at ordne Sagen paa en anden Maade, saafremt Lovforslaget ikke gaar igjennem. Det kunde ikke falde mig ind i. Et. at opfordre den høitærede Minister til at laane af Statskassen de 40,000 Kr., som foreslaas her; men hvor der findes andre Maader til administrativt at ordne Sagen paa ligeoverfor et Aktieselskab, naar man ikke har kunnet faae Lovgivningsmagten med, tror jeg, at det snarere vilde være Ministerens Pligt at ordne Sagen saaledes.

Finantsministeren (Estrup): Jeg har med stor Tilfredsstillelse hørt de ærede Talere, der hidtil have udtalt sig om Lovforslaget, være enige med mig i, at det vilde være ønskeligt, at en saadan Kuranstalt tilveiebringes her i Landet, og at de Offre, der skulle bringes fra Statens Side dertil, staa i et passende Forhold til Foretagendets Umstielighed. De to ærede Talere, der først udtalte sig, sluttede sig desuden ganske til den Bestemmelse, der findes i Lovforslaget, og som jeg allerede nævnte ved Lovforslagets Forelæggelse, nemlig den, at det Areal, der afgives til Anstalten, falder tilbage til Staten, naar det, som Gud forbyde, maatte vise sig, at denne Vandkuranstalt trives ligesaa slet som de tidligere, der ere forsøgte her i Landet, med andre Ord, at Virksomheden ikke

kan fortsættes. Naar det ærede 3die Medlem for Ste Kredts (Oyenhøll) udtalte som sin Formening, at Sagen ogsaa maatte kunne afgjøres administrativt, kan jeg vel fuldstændig give det ærede Medlem Ret deri, men det kan ikke afgjøres paa den Maade, som er foreslaaet i Lovforslaget. Det ærede Medlem angav selv, at den Bestemmelse i Lovforslaget, at der kan ydes et Laan af Statskassen til dette Foretagende, ikke kunde fuldbyrdes uden ved Lov, hvorimod Afgivelse af Areal efter hans Formening maatte kunne finde Sted; ja ganske vist, men ikke til Eiendom eller med Ret til at sælge og pantsætte. Jeg skal i den Anledning meddele det ærede Thing, at allerede i 1877, altsaa kun et Aar efter, at Sagen var reist, forelaa der et Tilbud fra min Side om at overlade et tilstrækkeligt Areal tillige med Brugen af Kilderne — og det er jo Hovedsagen — paa Aaremaal i Leie til en saadan Anstalt. Det ligger utvivlsomt indenfor den administrative Myndighed, og dersom vedkommende Andrager havde set sig istand til paa Basis deraf at reise den tilstrækkelige Kapital til at sætte Foretagendet i Værk, vilde det allerede have været i Gang, og jeg vilde ikke have haft Anledning til at bevrære Rigsdagen med dette lille Lovforslag; men det viste sig allerede dengang, at man ikke saae sig istand til at realisere Foretagendet paa dette Grundlag. Nu er senere Aktieselskabet dannet og med en Kapital, som maa anses for tilstrækkelig til at kunne gennemføre det i en meget tarvelig og indskrænket Maalestok; men jeg er af den bestemte Formening, at, naar noget Saadant skal etableres, saa er det af den største Betydning, at det fra sin første Begyndelse fremtræder med alle Betingelser for at kunne trives, og jeg tror altsaa, at det er fuldkommen rigtig, at jeg ikke har fastholdt det første Vilkaar, at Areal et kun bliver overdraget i Leie, men at jeg derimod har søgt Lovbemyndigelse til at overdrage det i Eie under Navn af Arvefæste, hvorved Udbetalingskapitalen spares, og at jeg desforuden har søgt at støtte Foretagendet yderligere igjennem et Laan fra Statskassen. Skjøndt jeg altsaa maatte antage, at selv om Lovforslaget ikke bliver vedtaget, saa vil der dog ad administrativt Veie kunne staves Noget tilveie i Retning af en Vandkuranstalt, saa maa jeg dog ikke desto mindre paa det Varmeste og Indstændigste anbefale Rigsdagen at yde den yderligere Støtte til Foretagendet ved Vedtagelsen af dette Lovforslag. Jeg skal tilføie, at man har en saa god Tro til, at et Lovforslag som dette, sigtende til at tilveiebringe en almennyttig Foranstaltning og for en for-